

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Milana Taubera a JUDr. Jana Ryby v právní věci žalobce: **Z. Z.**, zastoupen JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 13. 1. 2014, č. j. MV-110610-6/VS-2013,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 13. 1. 2014, č. j. MV-110610-6/VS-2013, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 11 228 Kč, a to do rukou jeho zástupce JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí ministra vnitra, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 8. 2013, č. j. OSZ-74334-3/M-Ht-2013.

Tímto rozhodnutím Ministerstva vnitra byl žalobci přiznán jednorázový příspěvek podle § 1 odst. 2 a 3 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, ve znění nařízení vlády č. 51/2013 Sb., a to ve výši 12 600 Kč. Podle odůvodnění rozhodnutí byl žalobce od 30. 10. 1953 do 30. 4. 1954 (7 započatých měsíců) zařazen do vojenského tábora nucených

práci. Žalobce prokázal přiznání zvláštního příspěvku k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., a to rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 3. 2006.

V odůvodnění rozhodnutí Ministerstva vnitra je dále uvedeno, že doba od 1. 5. 1954 do 31. 12. 1954 nebyla zhodnocena, protože žalobce byl zařazen u technického praporu, který není ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. považován za vojenský tábor nucených prací.

V rozkladu proti tomuto rozhodnutí žalobce poukázal na to, že dobu výkonu vojenské služby v technických praporech od 1. 5. 1954 do 31. 12. 1954 je třeba hodnotit jako službu v pomocných technických praporech. Dále zmínil Rozkaz ministra obrany ČSFR ze dne 3. 12. 1992, dle něhož se službou v PTP rozumí též služba bývalých vojáků PTP nástupních ročníků 1951, 1952 (výjimečně 1953), kteří byli označeni jako politicky nespolehlivý, do propuštění z činné služby, nejdéle do 31. 12. 1954.

Ministr vnitra v žalobou napadeném rozhodnutí popsal předchozí průběh řízení a dále uvedl, že přiznání jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. má charakter náhrady mzdy za dovolenou, na kterou by vznikl nárok, pokud by byla oprávněná osoba v řádném pracovním poměru. Postup správního orgánu prvního stupně shledal ministr věcně správným. Poukázal na to, že v archivu Ministerstva obrany bylo zjištěno, že žalobce vykonával základní vojenskou službu u 65. PTP od 30. 10. 1953 s tím, že dnem 1. 5. 1954 byl 65. PTP transformován na 65. TP. Podle ministra vnitra příslušníci PTP, kteří byli bezprostředně v průběhu vojenské služby převedeni k TP, případně byli přidrženi k výkonu výjimečného vojenského cvičení u TP, nesplňují podmínky pro přiznání jednorázového příspěvku podle § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb. ve vztahu k § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Ministr vnitra přitom vzal v úvahu, že převedení k TP mohl být formálně právní úkon. Z podkladů Ministerstva obrany však vyplynulo, že čerpání dovolené v průběhu služby u TP již bylo umožňováno, resp. bylo snazší než u PTP.

K námitce týkající se rozkazu ministra obrany z roku 1992 ministr konstatoval, že nelze upřednostňovat „*vnitřní právní předpisy*“ před úpravou definovanou v zákoně.

Proti tomuto rozhodnutí směřuje podaná žaloba.

Žalobce především namítá, že pokud byl povolán k PTP, tak pozdější formální transformace na TP neměla na jeho službu fakticky žádný vliv; § 1 odst. 1 písm. d) zákona č. 198/1993 Sb. uvádí jako formy perzekuce nucenou službu v PTP i v TP. Navíc Městský soud v Praze judikoval, že oprávněným osobám náleží náhrada podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb., v platném znění, za celou dobu jejich služby, tedy i poté, co došlo k přeměně PTP na TP (rozsudek ze dne 20. 6. 2013, sp. zn. 11 Ad 1/2012, a ze dne 20. 11. 2013, sp. zn. 5Ad 22/2012. Z těchto rozsudků je patrné, že v napadeném rozhodnutí došlo k nesprávnému právnímu posouzení žalobcovy věci.

Žalobce tvrdí, že žalovaný nespecifikuje podklady Ministerstva obrany, z nichž má vyplývat, že čerpání dovolené v průběhu služby u TP již bylo umožňováno, resp. bylo snazší než u PTP. Dle žalobce to činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.

Žalobce dále připomíná, že žalovaný odkazuje na stanovisko ministra obrany ze dne 10. 10. 2013 (tento dopis žalobce založil do soudního spisu), avšak toto stanovisko ve skutečnosti žalobcův nárok prokazuje, neboť se zde mj. praví: *„Přeměnou či přesněji pouhým přejmenováním PTP na TP se z hlediska podmínek služby a pracovního nasazení prakticky nic nezměnilo...Přeměnou (přejmenováním) PTP na TP nedošlo ke změně podmínek (režimu) výkonu základní vojenské služby u vojáků, kteří měli klasifikaci E (nebo jimž byla zrušena)...Zákon č. 198/1993 Sb. ... navíc explicitně zařadil mezi formy perzekuce občanů, resp. užívané mocenské nástroje, nejenom povolávání na neomezenou dobu k výkonu vojenské služby v Pomocných technických praporech, ale také v Technických praporech...V této souvislosti je nutné přihlídnout i k rozsudku čj. 3Ad 3/2012-53-61 [ze dne 19. 11. 2012 ve věci JUDr. Otakara Hály], ve kterém Městský soud v Praze zdůraznil, že vznik pomocných technických praporů ... neměl oporu v žádném z dobových právních předpisů, ať už vnitrostátní nebo mezinárodní povahy. Městský soud navíc v rozsudku uvedl, že v intencích závěrů rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2366/07 [ze dne 26. 10. 2007 ve věci Petra Šocha], ale i sp. zn. I. ÚS 712/05 [ze dne 28. 6. 2007 ve věci Víta Fialy] či II. ÚS 187/2000 [ze dne 12. 3. 2001 ve věci Jana Marešky] vycházel z toho, že v případě aplikace rehabilitačních předpisů platí, že teleologický přístup k výkladu práva musí převážet nad čistě dogmaticky gramatickým výkladem, aby byl v maximální míře naplněn rehabilitační účel předpisů. Tyto předpisy je třeba interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob.“*

Žalobce má za to, že žalovaný toto stanovisko ministra obrany dezinterpretoval a v důsledku toho provedl nesprávné právní posouzení věci.

Dle žalobce rozhodnutí žalovaného a jeho výklad práva jsou v přímém rozporu s tím, jak se má postupovat při aplikaci právních předpisů, které směřují k nápravě křivd způsobených za minulého režimu. K tomu žalobce odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne

- 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000: *„Záměrům rehabilitace nelze bránit pozitivněprávním dogmatismem při výkladu právních norem. Ustanovení rehabilitačních předpisů je právě s ohledem na jejich smysl a účel zapotřebí interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob. Na rozdíl od restitucí majetku takový výklad nemůže vést k nepřípustným zásahům do práv jiných osob.“*
- 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03: *„Účel a smysl právních předpisů není možné hledat pouze ve slovech a větách toho kterého předpisu, ve kterém jsou vždy také přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy. Lze říci, že tyto zásady platí tím spíše v řízeních, ve kterých dochází k aplikaci zákonů, kterými se demokratický právní stát snaží reagovat na křivdy vzniklé za minulého nedemokratického režimu, jenž byl zákonem č. 198/1993 Sb. ... označen za zločinný, nelegitimní a zavrženíhodný.“*

- 1. 12. 2005, sp. zn. II. ÚS 290/05: „Ústavní soud pouze poukazuje na svoji judikaturu, týkající se problematiky rehabilitací a restitucí, podle níž ne vždy lze napravit všechny křivdy způsobené za minulého režimu. O to více však musí trvat na tom, aby v případech, kdy náprava nespravedlivých nebo nezákonných rozhodnutí v současné době ještě možná je, byla orgány k tomu povolánymi učiněna.“
- 6. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 565/03: „Byl porušen princip rovnosti spočívající v tom, že stejné jednání by mělo mít i stejné následky. ... Česká správa sociálního zabezpečení i Nejvyšší správní soud příliš restriktivním a formalistickým výkladem podmínek zákona č. 261/2001 Sb. znemožnily stěžovateli dosáhnout satisfakce podle uvedeného zákona.“
- 28. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 712/05: „Pro odstranění jakýchkoli pochybností Ústavní soud konstatuje, že vzhledem ke specifické povaze předmětné věci je třeba, při jejím posuzování, ctít účel a smysl zákonů č. 119/1990 Sb. a č. 261/2001 Sb., které měly především za cíl nápravu křivd způsobených předchozím režimem. S ohledem na to je tudíž třeba posoudit i stěžovatelem předložené usnesení o soudní rehabilitaci jako splnění podmínky pro vyplacení jednorázové částky, i když bylo toto usnesení vydáno v režimu obecného trestního řízení, a nikoli v režimu zákona č. 119/1990 Sb. Tímto závěrem Ústavní soud zároveň bere v úvahu i skutečnost, že v minulosti bylo rozhodování v těchto věcech značně nejednotné.“
- 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07: „Projevem právního formalismu ba až cynismu – zejména v kontextu snahy o odčinění křivd páchaných předchozím režimem – je to, pokud je jednotlivec sice fakticky uznán za politického vězně, avšak vzápětí je mu toto postavení odňato, neboť nesplňuje podmínky legislativní zkratky ‚politický vězeň‘ podle příslušného zákona.“

Žalobce má za to, že právní názory vyslovené v citovaných nálezech jsou aplikovatelné i na jeho případ.

Žalobce navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí.

Žalovaný ve vyjádření k obsahu žaloby nejprve shrnuje průběh správního řízení a poté v podstatě opakuje tytéž skutečnosti a argumenty, které jsou obsaženy v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí o rozkladu. Nad tento rámec žalovaný konstatuje, že žalobcem zmiňované rozsudky Městského soudu v Praze se týkaly věcí, v nichž soud aplikoval § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 135/2009 účinného v době od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2011. Žalobcem citované nálezy Ústavního soudu byly rovněž vyneseny v návaznosti na rozhodování Ministerstva vnitra podle § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., ve znění před novelou, s tím že napadené rozhodnutí ministra vnitra bylo vydáno až po novele nařízení vlády podle § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb.

Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu v celém rozsahu zamítl.

Soud o věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro to byly splněny podmínky stanovené v § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“).

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Podle § 1 odst. 1 písm. d) zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, *komunistický režim a ti, kteří ho aktivně prosazovali, používal k perzekuci občanů všech mocenských nástrojů, a to zejména:*

- *popravoval, vraždil je a žalářoval je ve věznicích a táborech nucených prací, při vyšetřování a v době žalářování vůči nim používal brutální metody včetně fyzického a psychického mučení a vystavování nelidským útrapám,*
- *zbavoval je svévolně majetku a porušoval jejich vlastnická práva,*
- *znemožňoval jim výkon zaměstnání, povolání nebo funkce a dosažení vyššího nebo odborného vzdělání,*
- *zabráňoval jim svobodně vycestovat do zahraničí či vrátit se svobodně zpět,*
- *povolával je k výkonu vojenské služby v Pomocných technických praporech a Technických praporech na neomezenou dobu (zvýraznění provedl zdejší soud).*

Podle § 2 odst. 1 téhož zákona *zejména pro skutečnosti uvedené v § 1 odst. 1 tohoto zákona byl režim založený na komunistické ideologii, který rozhodoval o řízení státu a osudech občanů v Československu od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989, zločinný, nelegitimní a je zavrženíhodný.*

Podle § 8 odst. 1 téhož zákona *vláda je zmocněna, aby nařízením napravila některé křivdy spáchané na odpůrcích komunistického režimu a na osobách, které byly postiženy jeho perzekucemi, v oblasti sociální, zdravotní a finanční.*

Ustanovení § 1 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, ve znění nařízení vlády č. 51/2013 Sb., zní:

(1) Státní občané České republiky, kterým byl přiznán nárok na odškodnění podle § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, a dále státní občané České republiky, kterým byl přiznán nárok na odškodnění za nezákonné zbavení osobní svobody v době od 25. února 1948 do 29. prosince 1989 podle jiných právních předpisů, mají nárok na poskytnutí jednorázového příspěvku jako náhrady mzdy za dovolenou, na kterou by jim vznikl nárok, pokud by byli v řádném pracovním poměru (dále jen „příspěvek“).

(2) Nárok na poskytnutí příspěvku mají rovněž státní občané České republiky, kteří byli zařazeni do silničních praporů ženijního vojska, pomocných technických praporů a vojenských báňských oddílů (dále jen „vojenský tábor nucených prací“), uvedení v § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákona č. 267/1992 Sb. a zákona č. 78/1998 Sb., pokud jim byl za zařazení ve vojenském táboře nucených prací přiznán zvláštní příspěvek k důchodu nebo nárok na odškodnění podle jiného právního předpisu vydaného k provedení § 8 odst. 1 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, ve znění zákona č. 220/2011 Sb.

(3) Příspěvek se stanoví ve výši 1800 Kč za každý i započatý měsíc výkonu vazby, trestu odnětí svobody, jiného nezákonného zbavení osobní svobody nebo zařazení ve vojenském táboře nucených prací.

Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože žalovaný nespecifikuje podklady Ministerstva obrany, z nichž má vyplývat, že čerpání dovolené v průběhu služby u TP již bylo umožňováno, resp. bylo snazší než u PTP. Soud žalobci přisvědčuje, že tvrzení žalovaného se v uvedeném směru nese v natolik obecné rovině, že absentující konkretizace zdrojů činí jeho závěr o umožnění či snadnějším získání dovolené vojáků sloužících u TP v podstatě neověřitelným. V tomto bodě je tedy rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Soud současně vyhodnotil, že tento dílčí důvod nepřezkoumatelnosti nebrání přezkumu napadeného rozhodnutí z hlediska ostatních žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, publikováno pod č. Sb. NSS 2288/2011, k dispozici též na www.nssoud.cz).

Nejprve je třeba připomenout, že mezi účastníky není sporná otázka poskytnutí jednorázového příspěvku jako náhrady mzdy za dovolenou vztahujícího se k době, kdy žalobce byl zařazen v Pomocných technických praporech. Ostatně otázku aplikovatelnosti nařízení vlády č. 135/2009 Sb. ve vztahu k osobám zařazeným v pomocných technických praporech zdejší soud již vyřešil; odkázat lze např. na rozsudek ze dne 6. 9. 2012, č. j. 10Ad 23/2011-99 či ze dne 19. 11. 2012, č. j. 3Ad 3/2012-53. Spornou zůstává otázka aplikovatelnosti citovaného nařízení v souvislosti se zařazením žalobce do technických praporů v období od 1. 5. 1954 do 31. 12. 1954.

Zdejší soud při posuzování věci předně vyšel ze zákona o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, z jehož hlediska pokládá za zásadní, že perzekuce v technických praporech je postavena na roveň perzekuci v pomocných technických praporech. Nařízení vlády č. 135/2009 Sb., v platném znění, ovšem v § 1 odst. 2 nárok na poskytnutí jednorázového příspěvku jako náhrady mzdy za dovolenou spojuje

se zařazením „do silničních praporů ženijního vojska, pomocných technických praporů a vojenských báňských oddílů (dále jen ‚vojenský tábor nucených prací‘)“. Technické prapory zde výslovně zmíněny nejsou.

Současně zdejší soud vzal v úvahu, že nařízení vlády se podle čl. 78 Ústavy vydává k provedení zákona. V daném případě se jedná právě o provedení zákona, který nečiní rozdíl mezi perzekucí v technických praporech a perzekucí v pomocných technických praporech.

Rovněž je třeba zmínit dopis ministra obrany ze dne 10. 10. 2013 adresovaný ministru vnitra, v němž je uvedeno, že „oba typy vojenských pracovních jednotek plnily v podstatě stejné úkoly v hornictví, stavebnictví a při pracích ve prospěch vojenské správy s tím, že PTP nebylo možné použít k některým druhům činností (výstavba podzemních objektů, práce v braničním pásmu) ... Přeměnou či přesněji pouhým přejmenováním PTP na TP se z hlediska podmínek služby a pracovního nasazení prakticky nic nezměnilo, vojáci jen plnili nižší normy či plán a došlo ke zmírnění režimu, což ale neplatilo obecně, protože záleželo především na velitelích a jejich vztahu s vedením podniku či pracoviště. Navíc, vzhledem k tomu, že tzv. prověření bývalí ‚éčkaři‘ zůstávali i nadále jako tzv. ‚kádrové závadní‘ sledováni veliteli, politickými pracovníky i příslušníky hlavní informační správy, měla většina z nich u TP mnohem tvrdší podmínky výkonu služby i pracovní činnosti než ostatní vojáci (a byli tak kráceni na svých právech) ... přeměnou (přejmenováním) PTP na TP nedošlo ke změně podmínek (režimu) výkonu základní vojenské služby u vojáků, kteří měli klasifikaci E (nebo jimž byla zrušena). Jejich možnost získat dovolenou, volno k opuštění posádky i další odměny podle kázeňského řádu byla mnohem omezenější než u jiných příslušníků jednotky.“ (klasifikace E byla přidělena brancům označeným za politicky nespolehlivé – pozn. soudu).

Na místě je taktéž připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2007, č. j. 4 Ads 23/2007-37, ve kterém je uvedeno, že „je možno připustit, že výkon vojenské služby žalobce u technických praporů byl obdobný režimu ve vojenském táboře nucených prací.“

Ze všech uvedených důvodů zdejší soud dospívá k závěru, že situace, kdy nejsou v § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., v platném znění, zmíněni občané zařazení do technických praporů, vytváří nezákonnou mezeru, kterou je třeba zaplnit aplikací předmětného ustanovení *per analogiam legis* či jiným slovy interpretací § 1 odst. nařízení vlády č. 135/2009 Sb., v platném znění, souladnou se zákonem (i širším kontextem právního řádu – viz níže citovanou judikaturu), jenž nerozlišuje mezi perzekucí v pomocných technických praporech a technických praporech. Postup žalovaného tudíž byl nezákonný.

Zdejší soud žalovaného v této spojitosti upamatovává na judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 9. 5. 2007, č. j. 3 Ads 50/2006-29, či ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Ads 49/2007-71, v posléze zmíněném případě byl dokonce účastníkem řízení nyní žalovaný správní orgán), který opakovaně konstatoval, že „rozhodovací proces, a to na kterékoli úrovni (tedy jak na úrovni správního orgánu, tak na úrovni soudů), v sobě zahrnuje několikero druhů činností. Je jimi jednak zjištění skutkového stavu věci, dále výběr právní normy, interpretace této normy, posouzení, zda skutečně lze zjištěný skutkový stav této normě subsumovat, a v případě kladného závěru samotná její aplikace. Interpretace pak předpokládá

učinít různé druhy výkladu, jež v daném případě připadají v úvahu (jazykový, historický, autentický, tj. toho, kdo normu vydal, systematický, teleologický, tj. podle smyslu a účelu předpisu apod.), a následný výběr toho (těch), které rozhodující orgán považuje pro danou věc za nejvhodnější. Je tedy nejen v pravomoci, ale je dokonce povinností správního orgánu zvážit využití jiného výkladu než doslovného jazykového (tj. potenciálně alibistického, ale nespravedlivého – pozn. zdejšího soudu). Dojde-li pak rozhodující orgán na základě různých výkladových metod k odlišným závěrům, je třeba aplikovat takový výklad, který vedle samotného znění předpisu zohledňuje rovněž širší souvislosti jeho přijetí, zejména pak jeho účel; nejde-li tento dovodit z konkrétního ustanovení, je třeba vycházet z předpisu jako takového, jeho vazeb na jiné předpisy, k jejichž provedení byl například přijat, důvodových zpráv apod. Samozřejmě je nutné zahrnout úvahu, již se rozhodující subjekt při tomto výběru řídil, do odůvodnění rozhodnutí tak, aby bylo možné je následně přezkoumat. Názor správního orgánu, podle něhož je povinen dodržovat platné právní předpisy bez ohledu na jejich širší kontext, proto nelze akceptovat. Vědomě se jím totiž zřiká samotné podstaty rozhodovací činnosti jako takové, totiž racionální úvahy. Nejvyšší správní soud je dále toho názoru, že v demokratické společnosti by se princip etický a princip právní v rozhodovací praxi měly prolínat, a to pokud možno v co největší možné míře. V oblasti odškodňovacích předpisů by pak uvedené mělo platit dvojnásob. Závěrem se nabízí citovat některé nálezy Ústavního soudu, jež se uvedenou problematikou opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval. Tak např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/97, ze dne 17. 12. 1997 vyjádřil Ústavní soud názor, podle něhož představuje jazykový výklad pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity. Podle nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/91, ze dne 21. 12. 1993, pak Ústava České republiky není založena na hodnotové neutralitě, není jen pouhým vymezením institucí a procesů, ale včleňuje do svého textu i určité regulativní ideje vyjadřující základní nedotknutelné hodnoty demokratické společnosti. Ústava akceptuje a respektuje princip legality jako součást celkové koncepce právního státu, neváže však pozitivní právo jen na formální legalitu, ale výklad a použití právních norem podřizuje jejich obsahově materiálnímu smyslu, podmiňuje právo respektováním základních konstitutivních hodnot demokratické společnosti a těmito hodnotami také užití právních norem měří.“

Nad uvedený rámec zdejší soud dále připomíná nález Ústavního soudu ze dne, 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07, dle něhož „teleologický přístup k výkladu práva musí převážet nad čistě dogmaticky gramatickým výkladem tak, aby byl v maximální míře naplněn účel rehabilitačních a na ně navazujících předpisů, jímž je zmírnění křivd spáchaných předchozím režimem.“

Závěrem zdejší soud považuje za vhodné připomenout další pochybení žalovaného, které však není v žalobě namítáno. Při svém rozhodování proto k němu soud nepřihlížel, z hlediska budoucí rozhodovací praxe žalovaného se však jeví žádoucí je zmínit. Rozhodnutím prvního stupně byl žalobci ve výrokové části přiznán příspěvek za období zařazení v pomocných technických praporech, ovšem o zbytku žádosti (za období zařazení v technických praporech) nebylo ve výrokové části rozhodnuto, ale žalobcem uplatněný nárok byl ve zbytku negován toliko v odůvodnění rozhodnutí. Rozhodnutí mělo obsahovat dva výroky: jak výrok o částečném vyhovění žádosti, tak výrok o jejím částečném zamítnutí.

Soud uzavírá, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí zrušil dílem pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a dílem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Pro úplnost soud konstatuje, že v souladu s § 56 odst. 1 s. ř. s. shledal v posuzované věci závažné důvody pro její přednostní projednání a rozhodnutí, a to s ohledem na vysoký věk žalobce a naléhavou potřebu jeho odškodnění za utrpěné křivdy. (Při zachování běžného pořadí projednávání a rozhodování věcí by posuzovaná věc přišla na řadu až za cca 2 roky.)

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a dále odměna za zastupování advokátem za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí zastoupení, podání žaloby) a dvě paušální náhrady po 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění]. Žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto s ohledem na § 57 odst. 2 s. ř. s. se náhrada nákladů za zastoupení zvyšuje o částku odpovídající této dani (21 %). Žalobci tak bude na náhradě nákladů zaplacená žalovaným částka 11 228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. května 2014

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková